

Školitelský posudek bakalářské práce Filipa Němce
Nástin dějin indické klasické hudby
An outline of history of indian classical music
FFUK, 2010, 69 s.

Bakalářská práce je koncipovaná jako stručný přehled vývoje indické hudby. Autor vychází ze sekundární literatury v angličtině. Popis je proveden chronologicky a v tom smyslu je rozdělen do 3 kapitol: kap. 2 – Starověk (str. 918), kap. 3 – Středověk, str. 19-30, kap. 4 – Od 16. stol do současnosti. Poněkud překvapuje autorova klasifikace historických období indických dějin a zařazení 13 st. n.l. do starověku. Diplomant neuvádí zdroj této klasifikace.

Z metodologického hlediska popis je proveden znalecky a přehledně. V rámci každého období bere zřetel na historické a kulturní okolnosti, dále pak pojednává o zdrojích a indických autorech děl o hudebním umění a vysvětluje základní pojmy z oboru hudební teorie. Není opomenuta ani stránka vývoje hudby a různé vlivy národů a kultur, které byly v kontaktu s indickou kulturou a uměním. Zvláště je zajímavé, že současně sleduje i vývoj hudebních nástrojů, což činí poslední složku každé z uvedených kapitol. Mnohdy porovnává hudební formy a nástroje indické s hudbou a nástroji, které se vyvíjely v jiných kulturách, např. v řecké.

Bakalářskou práci Filipa Němce jsem vedl po strance indologické a metodologické s důrazem na strukturu, způsob zpracování tématu a použití sekundární literatury, ale po přečtení práce jsem našel některé, a to ne ve všech případech drobné, nedostatky a chyby.

Chtěl bych se zmínit především o terminologii. Je nevhodné používat termín *nota* tam, kde by měl být použit termín *tón* (viz např. str. 14, 17, 20, 33, 34, 36 atd.). Mezi tónem a notou je rozdíl, který existuje mezi hláskou a písmenem. U noty tedy jde o grafém, který slouží pro zápis tónu, a proto je tato terminologická záměna nepřijatelná.

O rovině výrazové a stylistické bych poznamenal také, že v práci tohoto druhu není vhodné používat nestandardní neboli spíše hovorové výrazy typu: *ve které jsou slova „rozsekávána“ na kousky* (str. 24), *který se zpívá na rozkouskovaná slova textu* (str. 39), *docházelo k „rozsekávání“ slov* (str. 40). Namísto toho by měly být použité neutrální nebo odborné termíny. Totéž platí o metaforách typu: ... *se rozvířaly nůžky mezi teorií a praxí* (sr. 8).

Je třeba se vyhnout formulacím, které zahrnují homonymní výrazy, jako např. na str. 7 *Čistě teoreticky laděná je pak další podkapitola o prvním indickém ladění a stupnicích s krátkým vysvětlením některých obecných hudebních termínů...*

Není jasné, zda nedokončená veta na konci odstavce na str. 42 měla vyjádřit některé důležité sdělení, což na základě jejího začátku: *Kiránská gharáná se vyznačuje.....*, vypadá pravděpodobně.

Chyby se vyskytly i v přepisu slov z hindštiny. Diplomant se rozhodl pro populární přepis, ale místy není důsledný. Tak např. přepisuje na str. 9 *nátya šástra* místo *nátja šástra*, na str. 51 *madhyam* místo *madhjam*.

V populárním přepisu substantiva ženského rodu na -á se kvůli skloňování mají připodobnit českým substantivům, a tak na str. 13 *šikšá* má být *šikša*, na str. 49 a 50 *tablá* – *tabla*, na str. 32 *Rágamálá* – *Rágamála*, na str. 42 *gharáná* – *gharána*, na str. 48 *dandá* – *danda*, *tumbá* – *tumba* atd.

Hindské inherentní koncové -a, na rozdíl od sanskrtského, se dá graficky ignorovat, ale pro nedůslednost máme např. na str. 33 *džanaka mél*, jinde pak, tj. na str. 45 *džanak mél*, na str. 41 (*bhadžan*, *kírtana*) místo (*bhadžan*, *kírtan*) atd.

Jiné přepisové chyby: str. 32 *sangítasara* místo *sangítasára*, str. 27 *kavváli*, ale na str. 41 a 54 *qavváli*; str. 36 *andólan* místo *ándólan*.

Místo spojovací čáry u složenin se vyskytuje pomlka: str. 13 *Náradíja – šikšá*, str. 14 *Sa – grámě*, str. 40 (*ból – bánt*), *prokázal – li*, str. 34 *Hanumána – mata*, *ati – tívratama*, *hudebně – teoretickém díle* atd.

Počet těchto chyb a formálních grafických a pravopisných nedopatření svědčí, bohužel, o poněkud nedostatečné pečlivosti při psaní bakalářské práce. Na druhé straně však jde o velice kvalitní a odborný přístup k tématu. Diplomant sice prohlašuje, že k práci přistupuje jako indolog, ale je třeba zdůraznit, že zadané téma vyžaduje dobrou orientaci v hudební teorii a praxi. Tu pan Filip Němec bezpochyby má a úkolu se zhostil velmi úspěšně. Jeho bakalářskou práci, i přes uvedené nedostatky, vřele doporučuji k obhajobě.

V Praze , 9.9.2010

Svetislav Kostić